

Λόγος στη γιορτή της Υπεραγίας Δέσποινάς μας Θεοτόκου όταν οδηγήθηκε από τους γονείς της στον Ναό (Όσιος Θεοφύλακτος, Αρχιεπίσκοπος Αχρίδος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 21 Νοεμβρίου, 2013

Στον ναό προσφέρουν στον Δεσπότη αφιέρωμα ζωντανό που κινείται και στον οίκο του Θεού προστίθεται ωραιότητα και ο τόπος του ναού κληρώνεται σαν κατοικητήριο της δόξας —πράγμα που και ο Δαβίδ παραδέχεται ότι επιθυμεί, αλλά δεν αξιώνεται να το δει με τα μάτια του. Και ξεχνά η παιδούλα το πατρικό της σπίτι και οδηγείται στον βασιλιά, που επιθύμησε το κάλλος της.

Οδηγείται με τη θέλησή της, με τιμές και δόξα, με λαμπρή πομπή βγαίνει από το σπίτι της, ενώ όλοι χειροκροτούν εγκωμιαστικά την έξοδο. Συνοδεύουν τους γονείς της όλοι οι συγγενείς, οι γείτονες, οι φίλοι. Οι πατέρες συνοδεύουν χαρούμενα τον πατέρα κι οι μητέρες τη μητέρα, οι κοπέλλες και οι νεαρές κρατώντας λαμπάδες συμπορεύονται με την κόρη του Θεού σαν ένας κύκλος αστεριών φωτεινών γύρω από τη σελήνη κι όλη η Ιερουσαλήμ μαθαίνει το γεγονός και παρακολουθεί την πρωτοφανή αυτή πομπή, δηλαδή ένα κοριτσάκι τριών ετών να περιστοιχίζεται με τόση δόξα, να τιμάται με τόση λαμπαδηφορία. Όταν έφτασαν στον ναό, τους περίμενε και τους χαιρετούσε με ψαλμωδίες όλη η ιερατική τάξη και ο ίδιος ο αρχιερέας συγκινούνταν από το θαύμα αυτό και μάλιστα περισσότερο από όλους, επειδή ήταν θεόπνευστος.

Οι γονείς οδηγούν σ' αυτόν την κόρη, που την εμπιστεύονται και διηγούνται τα σχετικά με τη στείρωση της Άννας και την υπόσχεση που έλαβαν σ' αυτό το θέμα και γενικά παραδέχονται πως υπερβαίνει τις δυνάμεις τους η ανατροφή της κόρης. Επειδή ήταν πολύ αγαπητή από τον Θεό, έπρεπε και η ανατροφή της να είναι ανάλογη, ώστε ένα μαργαριτάρι τόσο λαμπρό και σπάνιο να μη ραφτεί πάνω σ' ένα φτηνό και τιποτένιο ύφασμα, αλλά σ' ένα βασιλικό ένδυμα, για να το στολίσει και να το αναδείξει πάρα πολύ.

Ο αρχιερέας εκείνη τη στιγμή μάλλον

έπεσε σε έκσταση, καταλείφθηκε από το πνεύμα του Θεού και διέγνωσε ότι η κόρη είναι πραγματικά κατοικητήριο θείας χάρης και ότι είναι αυτή περισσότερο άξια απ' αυτόν να εμφανίζεται συνεχώς ενώπιον του Θεού. Ταίριαζε αυτό που ειπώθηκε και είχε βαθύ νόημα στον νόμο για την κιβωτό, ότι θα κατοικήσει στα Άγια των αγίων, γιατί αυτό ακριβώς αναφέρεται ολοφάνερα σ' αυτήν την κόρη. Ο αρχιερέας χωρίς ενδοιασμούς και χωρίς φόβο τολμά κάτι δίκαιο, που ξεπερνά τον νόμο, μάλλον ξεπερνά τον ανθρώπινο νόμο καθώς και την ασάφεια του γράμματος τού νόμου, γιατί ακολουθεί το άγιο Πνεύμα και οδηγεί και αποθέτει στα Άγια των αγίων αυτό το αφιέρωμα. Δέχεται ο τόπος αυτός την κόρη, αυτός που κανείς άλλος άνθρωπος δεν τον είδε, που δεν τον πατούν ούτε οι ιερείς ούτε ο ίδιος ο αρχιερέας, παρά μια μόνο φορά τον χρόνο. Έπρεπε βέβαια να μην υπακούει δουλικά στη σπουδαιότητα του νόμου, αυτή που αγιάσθηκε με την καθαρότητά της περισσότερο από ολόκληρη τη φύση και δικαιώθηκε από τότε που ήταν στη μήτρα της μητέρας της, ενός νόμου που δεν θεσπίστηκε για τους δίκαιους, αλλά για τους αμαρτωλούς. Ο νόμος καθιερώθηκε για τις παραβάσεις και θεωρήθηκε παιδαγωγός για κείνους που χρειαζόταν διαπαιδαγώγηση. Σ' αυτήν που ξεπερνούσε τους αγγέλους όχι ο νόμος, αλλά η χάρη του Θεού εκτελούσε τα τέλεια. Φανερώνει ο Θεός ότι αρέσει αυτά τα οποία συνέβησαν, γιατί χρησιμοποιεί σαν διάκονό της άγγελο για να αναθρέψει την αφιερωμένη και τρέφει με παράδοξο τρόπο αυτήν που θα τον γεννήσει και θα τον αναθρέψει, ώστε κανένα χαρακτηριστικό της να μη φαίνεται ότι είναι ανθρώπινο, αλλά όλα να φαίνονται ότι είναι θεϊκά.

Αυτή είναι η σημερινή μας πανήγυρη, αυτό το γεγονός γιορτάζουμε σήμερα, την προσαγωγή της κόρης στον ναό και την εισαγωγή της στα Άγια των αγίων. Τι παράξενο γεγονός, τι παράξενο πράγμα ακούμε! Ένα μικρό κορίτσι να ζει στα άδυτα και αθέατα του Θεού. Ακόμη κι αν μόνο πατούσε στην αυλή του ναού, αυτό θα έδειχνε ξεκάθαρα την οικειότητα που θα είχε με τον Δεσπότη, αφού βέβαια το «να πατάει κανείς την αυλή μου δεν το επιτρέπω» ορίσθηκε από τον Θεό γι' αυτούς που έρχονται σε ρήξη μ' αυτόν. Ακόμη κι αν έβλεπε μόνο τα Άγια του ναού, κι αυτό θα ήταν μεγάλη απόδειξη παρρησίας προς τον Θεό. Ακόμη κι αν μια φορά τον χρόνο έμπαινε στα Άγια του ναού, κι αυτό θα ξεπερνούσε πάρα πολύ την ταπεινή θέση της γυναίκας.

Τώρα όμως περνώντας την αυλή, διασχίζοντας το δεύτερο χώρισμα και φτάνοντας στα Άγια των αγίων, ορίζεται να μένει συνεχώς μαζί με τον Θεό κι αυτό είναι ένας αρραβώνας μεταξύ της ανθρώπινης φύσης και της χάρης του Θεού, που εμφανίζεται αργότερα. Δείχνει μ' αυτή της την ενέργεια η Θεοτόκος προφητικά σ' εμάς και ανοίγει τον δρόμο σ' όλο το ανθρώπινο γένος για την άνοδο και είσοδο

του στα ουράνια και αληθινά Άγια των αγίων και έτσι μετά απ' αυτό φαίνεται ότι καταργεί τον μωσαϊκό νόμο, ο οποίος επειδή δεν μπορούσε να μας δικαιώσει και να μας καθάρσει από την αμαρτία, σχεδόν μας εμπόδιζε όλους να μετέχουμε σε κάθε μορφή αγιότητας. Επρόκειτο βέβαια ο Χριστός με τη θεία χάρη να μας δικαιώσει όλους και «αφού με τον σταυρικό θάνατό του γκρέμισε ό,τι σαν τοίχος μας χώριζε και προκαλούσε έχθρα», άνοιξε για όλους τους ανθρώπους τις εισόδους, που ήταν προηγουμένως άβατες, και αφού μας άγιασε όλους και μας καθάρισε με νερό και άγιο Πνεύμα, μας δέχτηκε στα Άγια. Γι' αυτό τώρα στον ναό υποδέχεται την Παρθένο. Και όσα συμβαίνουν τώρα στη Θεοτόκο, μοιάζουν σαν να μας δίνει ο Θεός αξιόπιστα ενέχυρα για τη συμφιλίωση αργότερα ολόκληρου του ανθρώπινου γένους μαζί του.

Μικρό παιδί αφιερώνεται εξαιτίας της έλλειψης κακίας και εξαιτίας της ευθύτητάς του· «Γιατί η βασιλεία του Θεού ανήκει σε ανθρώπους που είναι σαν κι αυτά» και «Βοηθάει ο Κύριος τους αθώους και βλέπει με ευμένεια τους ευθείς ανθρώπους». Μιλάμε για γυναίκα, που εξαιτίας της Εύας προήλθε η αμαρτία, ώστε «εκεί όπου πλεόνασε η αμαρτία, εκεί θα υπερπερισσεύσει η χάρη του Θεού». Και ενώ η γυναίκα διώχτηκε από τον παράδεισο, θα προηγηθεί της φύσης της και θα εισέλθει στα Άγια των αγίων, θα είναι τριών ετών, γιατί έτσι συμβολίζεται η αγία Τριάδα, αυτή που αυξάνει την αγιότητα. Τί σημαίνει η πομπή; Είναι η ελεύθερη διατύπωση της χάρης του Θεού, η οποία απλώθηκε σ' ολόκληρη τη γη και δεν περιορίστηκε σ' ένα τόπο σύμφωνα με τη στενή αντίληψη του νόμου. Τί σημαίνει η παρουσία νέων κοριτσιών; Ψυχές του «καινούργιου ζυμαριού» του Θεού, που συμπορεύονται μιμούμενες την Παρθένο. Μπορώ να διακρίνω κάποιον συμβολισμό στις λαμπάδες που κρατούν; Είναι το φως της ζωής, που λάμπει για να δοξάζεται ο Θεός, είναι ο φωτισμός της γνώσης, αυτό που ανάβει και κρατιέται από δυνατά χέρια, κι όχι σαν να το κρατούν αποκαμωμένα χέρια και εγκαταλελειμμένο από κάθε δύναμη, όπως λέει ο θείος Δαβίδ, ότι και «το φως των οφθαλμών κι αυτό ακόμη σβήνει». Γιατί το άγιο Πνεύμα θα αποφύγει τον δόλο και δεν θα κατοικήσει σε σώμα καταχρεωμένο με πολλές αμαρτίες.

Εσύ ακροατή, που σκανδαλίζεσαι απ' αυτά που ακούς εξαιτίας της προσωπικής σου τυφλώσεως, κρύψου στη σκιά και μη σκέφτεσαι τίποτε περισσότερο από αυτό που ξεπερνάει το γράμμα του νόμου, αφού είσαι «σκληροτράχηλος με πωρωμένη την καρδιά» και κλεισμένα τα αφτιά, που πάντοτε αντιστέκεσαι στο άγιο Πνεύμα. Είναι δυνατόν να λέγεται ότι ο αρχιερέας παρανομεί τόσο φανερά και ενεργεί τόσο επικίνδυνα, αν δεν είχε πεισθεί από τον Θεό ότι έτσι πρέπει να κάνει γι' αυτό το κοριτσάκι; Πώς θα εισήγαγε την κόρη τόσο παράτολμα στα Άγια των

αγίων, αν δεν συμβουλευόταν πιο σοφούς από σένα, ακροατή, αν δεν είχε κάποιο σημάδι «αποκαλύψεως και αλήθειας» στο στήθος, πράγματα που του κοσμούσαν πάντοτε και από τα οποία έπαιρνε πάντοτε την άδεια για το τί έπρεπε να κάνει κάθε φορά; Ποιός από τους ιερείς θα τον ανεχόταν να παρανομεί σ' αυτό το ζήτημα; Πώς δεν θα ξεσήκωνε τον λαό αυτή η ασυνήθιστη ενέργειά του, αφού σε άλλες περιστάσεις ήταν πάντοτε αντιδραστικός και πάντοτε καιροφυλακτούσε να μη γίνουν ασυνήθιστα πράγματα; Όμως το θέλημα του Θεού είναι πάντοτε ισχυρότερο κι όσα επικύρωσε ο άγιος Θεός κανείς από τους ανθρώπους δεν μπορεί να τα απορρίψει και με τα μυστικά χαλινάρια της πρόνοιαι του Θεού τα στόματα όλων ελέγχονταν και καθοδηγούνταν και έτσι όλοι επαινούσαν και έλεγαν ότι αυτά συμβαίνουν πέρα από την ανθρώπινη λογική.

Δεν συμφωνείς μ' αυτά ότι είναι αληθινά, ούτε πιστεύεις στον Θεό; Κοινή με τους προγόνους σου είναι αυτή η συμπεριφορά σου και πατρογονικό είναι αυτό που καμαρώνεις, γιατί αυτοί οι πρόγονοι δεν είχαν πιστέψει στον Θεό, αλλ' είχαν εξουθενωθεί για την επιθυμητή γη. «Σαράντα χρόνια», λέει ο Θεός που δεν τον πίστεψαν, «βαρέθηκα τη γενεά εκείνη και είπα- "Πάντοτε πλανώνται με την αμαρτωλή καρδιά τους"». Εκτός απ' αυτά βέβαια πρόσεξε μην ανοίξεις περισσότερο τη θύρα σου στους ειδωλολάτρες και απιστείς στα θαύματα που περιέχονται στον νόμο του Θεού κι έτσι μαζί μ' αυτούς βαδίζεις για τα δικά μας θέματα και ενώ νομίζεις ότι συνηγορείς σ' αυτά που λέει ο νόμος, πέσεις έξω και πάρεις σοβαρές αποφάσεις εναντίον του νόμου.

Οι Ιουδαίοι λοιπόν ας φορούν κάλυμμα μπροστά στα μάτια τους κι ας μη βλέπουν τίποτε φωτεινό και θεϊκό, «Γιατί έκλεισαν τα μάτια τους» και γι' αυτό δεν κατάλαβαν, αφού βαδίζουν στο σκοτάδι. «Εμείς όμως, χωρίς κάλυμμα στο πρόσωπο, κοιτάζουμε σε καθρέφτη τη λαμπρότητα του Κυρίου» και σημαδεμένοι με το φως τους και διαπλασμένοι απ' αυτό, να μην εξετάσουμε μόνο τα σχετικά με τη γιορτή και να τα τιμήσουμε, αλλά και μεις οι ίδιοι να γίνουμε γιορτή και θεμέλιο γιορτής. Πώς θα γίνει αυτό; Χθες ήσουν, ακροατή, μια στείρα και άκαρπη ψυχή, που δεν μπορούσε να γεννήσει ένα τέκνο, το οποίο θα ήταν άξιο να δει το φως της ζωής; Σήμερα λάβε μέσα σου τον δεσποτικό φόβο και με χρήσιμες νηστείες, με δάκρυα, με δοξολογίες, γέννησε για τον εαυτό σου τα αγαθά όντως σπέρματα και πνεύμα σωτηρίας και θρέψε, παιδί μου, και αύξησε την πίστη σου μέχρι αυτή να φτάσει την πίστη της σεβάσμιας Τριάδας. Μην ασπάζεσαι την πολυθεΐα, γιατί αυτό είναι κάτι χυδαίο, ούτε έναν Θεό με μια μόνον υπόσταση, γιατί αυτό είναι κάτι φτωχό. Το πρώτο έχει σχέση με την ειδωλολατρική αισχροτήτα και με την επινόηση της διαδοχής της θεότητας, το δεύτερο έχει σχέση με την ιουδαϊκή

μικροπρέπεια, επειδή τα τρία δεν χωρούν μαζί εξαιτίας της στενότητας της σκέψης τους. Πρόσφερε το αφιέρωμά σου στον Κύριο, από τον οποίο προέρχεται «κάθε καλή προσφορά», και μην αφιερώνεις ό,τι καλό καταφέρεις να κάνεις νομίζοντας ότι προέρχεται από τους κόπους σου, αλλά να ξέρεις πως αυτό οφείλεται στη δύναμη και στη χάρη εκείνου. Ας σε φωτίζει και το άσβεστο φως της παρθενίας ή της σωφροσύνης κι έτσι θα γίνεις άξιος να εισέλθεις εσύ ή να εισαγάγεις άλλον στα Άγια των αγίων. Γιατί χωρίς «αγιασμό και καθαρότητα κανείς δεν θα αντικρύσει τον Κύριο», όπως λέει ο Παύλος. Έχε εμπιστοσύνη στον Κύριο. Έτσι βέβαια θα τραφείς με τον μυστικό θεϊκό άρτο, που θα μεταφέρει άγγελος και θα σου τον προσφέρει, αν βέβαια λέμε και πιστεύουμε ότι ο ιερέας είναι άγγελος του Κυρίου.

Αυτά είναι τα κέρδη από μια πανήγυρη που γίνεται στο όνομα του Χριστού, έτσι οι Χριστιανοί ευχαριστούνται με τις γιορτές.

Είσαι παρθένος; Πρόσεξε τη δόξα της παρθενίας, που σε οδηγεί και που σε ανεβάζει και με ποιόν τρόπο σε τρέφει και με τι «να μη σαλευθεί το πόδι σου, μήτε να σβήσει η λαμπάδα σου», ούτε «να σε βρει ο θάνατος μπαίνοντας στο σπίτι σου από τα παράθυρα», ούτε να βεβηλώσεις το άγιο της αφθαρσίας, το οποίο δεν επιδέχεται καμιά ανάκληση. Γιατί ποιός αποκατέστησε την παρθενία του, έστω και αν λιώσει τις σάρκες του, έστω και αν διατηρήσει τον εαυτό του απρόσιτο στους ύπουλους λογισμούς;

Έχεις δεθεί με τα δεσμά του γάμου; Πρόσεξε να μην κατηγορήσεις τον γάμο ως αίτιο της απομακρύνσεώς σου από τον Θεό, να μη προφασιστείς ανόητα πράγματα. Ο Ιωακείμ και η Άννα ήταν παντρεμένοι, αλλά δεν ήταν μακριά από τον Θεό. Και το πιο παράδοξο, όταν απέκτησαν διάδοχο και προχώρησαν έτσι μπροστά, κράτησαν την άποψή τους ίδια για πάντα. Προσφέροντας τη θυγατέρα τους στον Θεό, έγιναν και καλούνται θεοπάτορες σαν ανταμοιβή. Επί πλέον πρόσεξε και λειτούργησε σωστά μέσα στον γάμο, «δίνοντας στον αυτοκράτορα ό,τι του ανήκει, και στον Θεό ό,τι ανήκει στον Θεό». Αγάπα τη σύζυγο σου σαν να είναι η σάρκα σου —«κανείς ποτέ δεν μίσησε το ίδιο του το σώμα»— και μη ρίχνεις το βλέμμα σου έξω από το σπίτι σου. «Πίνε νερό από το πηγάδι σου», γιατί είναι πολύ στενά τα ξένα πηγάδια «και φέρνουν θλίψη στη σάρκα» σύμφωνα με τον νόμο. Ανάτρεφε τα παιδιά σου «με αγωγή και συμβουλές, που εμπνέονται από την πίστη στον Κύριο» και να φοβάσαι την καταδίκη του αρχιερέα Ηλεί. Αγιάστηκες με τον γάμο, αλλά και άγιασες τον γάμο και έγινες επιτηδειότατος και μεταχειρίστηκες τις κοσμικές υποθέσεις σύμφωνα με τον νόμο του Θεού και απέδειξες την αλήθεια που λέει η Γραφή ότι «ο Κύριος ενώνει τη γυναίκα με τον άνδρα», ένα ταίριασμα πραγματικά ωραίο

και στεφανωμένο από τον Θεό, ο οποίος τα πάντα λογικά συνταιριάζει.

Έτσι γιορτάζουμε, αδελφοί, μακάρι έτσι να γιορτάζουμε πάντοτε, για να αξιωθούμε να εισέλθουμε στην πιο τέλεια είσοδο, στα Άγια των αγίων, παρθένες ψυχές, καθαρές από κάθε κακό — αυτήν θεωρώ πραγματική παρθενία μ' αυτά που γράφω—, να κρατά η ψυχή μας λαμπρές τις λαμπάδες που καίνε το έλαιο της φιλανθρωπίας, να εισέλθουμε εκεί «όπου μπήκε πριν από μας και για χάρη μας ο Χριστός», έχοντας για βοηθό μας αυτήν την ίδια τη Θεοτόκο και στις προθέσεις μας και στις πράξεις μας. Αυτή μας αξίωσε να δεχτούμε τόσες χάρες της και η οποία τώρα με τη γιορτή της μας αγιάζει, και τότε μας αξίωσε να νιώσουμε το κάλλος της πανάγιας και αϊδίας Τριάδας, του Πατρός, του Υιού και του αγίου Πνεύματος, του μοναδικού Θεού, στον οποίο ανήκει κάθε δόξα, τιμή και προσκύνηση, τώρα και πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

(Δημητρίου Γ. Τσάμη, «Θεομητορικόν», τ.Β', εκδ. Ορθ. Χριστ. Αδελφότητα ΛΥΔΙΑ, σ. 57-69, απόσπασμα)

(Πηγή ηλ. κειμένου: pemptousia.gr)